

20 juni 1997

**DE COMMISSIE VOOR EEN EFFICIENTERE
POLITIESTRUCTUUR**

-

EINDRAPPORT

-

***“Eenheid in verscheidenheid - vrijheid in
gebondenheid”***

In samenwerking met de Federale Voorlichtingsdienst (F.V.D.)

Inhoudstafel

Pagina

Deel I: De opdracht en werkzaamheden van de commissie

1. De oorspronkelijke opdracht	1
2. Heroriëntering van de taakstelling	3
3. Verlenging van termijn en bijkomende ondersteuning	3
4. Verloop van de werkzaamheden	4
4.1. Vergaderingen	4
4.2. Ontmoetingen van de voorzitter	5
4.3. Contacten met de pers	7
4.4. Hoorzittingen	7
4.5. Vragen om te worden gehoord	8

Deel II: Inleiding

10

Deel III: Criteria en basisprincipes waaraan een goed politiebestel moet beantwoorden

11

5. Basisprincipes	11
5.1. Geïntegreerde benadering en aanpak van de problemen	11
5.2. Democratische sturing en controle	11
5.3. Transparantie en rekenschap afleggen	12
5.4. Bevolkingsgerichte, maatschappelijk geïntegreerde, kwaliteitsvolle dienstverlening	12
5.5. Gelijkwaardigheid van de dienstverlening over het ganse land	12
5.6. Maximale effectiviteit en maximale efficiëntie	12
5.7. Optimale samenwerking en coördinatie	12
5.8. Neutraliteit, objectiviteit en onpartijdigheid	13
5.9. Beschikbaarheid	13

6. Kwaliteitsnormen waaraan de geïntegreerde politiestructuur moet beantwoorden	13
6.1. Basisprincipe: geïntegreerde benadering en aanpak	13
6.2. Basisprincipe: democratische sturing en controle	14
6.3. Basisprincipe: doorzichtigheid en rekenschap afleggen	15
6.4. Basisprincipe: bevolkingsgericht en maatschappelijk goed geïntegreerd; kwaliteitsvolle dienstverlening verzekeren	15
6.5. Basisprincipe: gelijkwaardige dienstverlening over gans het land	16
6.6. Basisprincipe: maximale effectiviteit en maximale efficiëntie	16
6.7. Basisprincipe: optimale samenwerking en coördinatie	17
6.8. Basisprincipe: neutraliteit, objectiviteit, onpartijdigheid	18
6.9. Basisprincipe: beschikbaarheid	18
6.10. Haalbaarheidscriteria waaraan de voorstellen van de Commissie moeten beantwoorden	19

Deel IV: Beschouwingen bij de vroegere en nieuwe denkpistes

7. De vóór het tussentijds rapport gehouden bespreking van de mogelijke politiestructuren	20
7.1. Algemeen	20
7.1.1. <i>Overzicht van de besproken structuren</i>	20
7.1.2. <i>Het eenvoudige behoud van het bestaande model</i>	21
7.1.3. <i>De federale criminele politie</i>	22
7.1.4. <i>Het behoud van het bestaande, maar functioneel hervormde model</i>	22
7.1.5. <i>Een federale politie naast de gemeentepolitie</i>	22
7.1.6. <i>De basispolitie naast de gespecialiseerde politie</i>	23
7.1.7. <i>De éénheidspolitie</i>	24
7.2. Besluiten inzake de besproken modellen	24
8. De vier bakens	25

Deel V: Blauwdruk voor een geïntegreerde politiestructuur

9. Werkwijze	26
9.1. Uitgangspunten van de aanpak	26
9.2. Gevolgde methodologie	26
10. Synthese van de geïntegreerde politiestructuur	29
10.1 Een geïntegreerde structuur is meer dan een organigram	29
10.2 Synthese	30

11. Het formuleren en realiseren van een beleid inzake orde- en rechtshandhaving	31
11.1. Een veelheid van te nemen beslissingen	31
11.2. Onduidelijkheid over wie welke beslissing moet nemen	32
11.3. Het referentiekader	32
11.4. De strategische analyse	33
11.4.1. Omschrijving	33
11.4.2. Ondersteunend beslissingsproces	34
11.5. De strategieformulering	35
11.5.1. Omschrijving	35
11.5.2. Resultaten: een meerjarenplan en een jaarplan	35
11.5.3. Beslissingsproces inzake meerjarenplanning	36
11.5.4. Beslissingsproces inzake politieplanning	37
11.6. De strategie-implementatie	38
11.7. De strategie-evaluatie	38
 12. De rol van de sleutelactoren	 40
12.1. Algemeen	40
12.2. De verhouding bestuurlijke versus gerechtelijke overheid	41
12.3. De verhouding lokale versus federale overheid	42
12.4. De gezagsafhankelijkheid t.a.v. de minister van Binnenlandse Zaken en de bestuurlijke overheden die onder hem ressorteren	43
12.5. De gezagsafhankelijkheid t.a.v. de minister van Justitie en de gerechtelijke overheden	45
12.5.1. Het rapport van de Parlementaire commissie	45
12.5.2. De gezagsafhankelijkheid van de geïntegreerde politiestructuur	45
12.5.3. De gezagsverhouding van de minister van Justitie, het College van PG's en de federale politiechef	46
12.5.4. De begrippen gezag en leiding	49
12.5.5. Het beleid en de middelenbepaling	49
12.5.6. Het beheer der middelen	51
12.5.7. Het personeelsbeheer	51
12.5.8. Garanties qua beschikbare capaciteit	51
12.5.9. Basisprincipes inzake de taakverdeling tussen de magistraat en de politie nav. een dossier	52
12.5.10. Voorwaarden voor het waarnemen van de sturing en controle (leiding) door het openbaar ministerie.	55
12.5.10.1. Het openbaar ministerie dient te beschikken over een doelmatige structuur	55
12.5.10.2. Een aangepaste vorming	56
12.5.10.3. Het wegwerken van de overbelasting	57
12.5.10.4. Garanties qua informatiedoorstroming	59
12.5.10.5. Efficiëntie en moderne werkmethodes	60
12.5.11. De onderzoeksrechter	61

12.6. De gezagsafhankelijkheid van de politie t.a.v. de lokale bestuurlijke overheid: garanties voor de gemeentelijke autonomie	62
12.6.1. <i>Het beleid en de middelenbepaling</i>	62
12.6.2. <i>Het beheer der middelen</i>	63
12.6.3. <i>Lokale bestuurlijke inbedding voor het beheer</i>	65
12.6.4. <i>Politiezones dicht bij de gemeenten</i>	68
12.7. Democratische, externe controle over de politie	71
12.7.1. <i>Algemeen</i>	71
12.7.2. <i>Wat te verstaan onder democratisch functioneren?</i>	71
12.7.3. <i>Functionele waarborgen inzake democratische controle</i>	71
12.7.4. <i>Structurele waarborgen voor de democratische controle</i>	73
13. Werking van de geïntegreerde politiestructuur	74
13.1. Welke opdrachten moet de politie vervullen?	74
13.2. Wat moet de politie lokaal voortbrengen?	75
13.2.1. <i>Beheersing van lokale gebeurtenissen en feiten</i>	75
13.2.2. <i>Beheersing van lokale fenomenen</i>	76
13.2.3. <i>Organisatorische implicaties</i>	77
13.3. Wat moet de politie federaal voortbrengen?	79
13.3.1. <i>Beheersing van bovenlokale gebeurtenissen</i>	79
13.3.2. <i>Beheersing van bovenlokale fenomenen</i>	79
13.3.3. <i>Organisatorische implicaties</i>	80
13.4. Gelijkwaardigheid van de dienstverlening	81
13.4.1. <i>Omschrijving</i>	81
13.4.2. <i>Organisatorische implicaties</i>	81
13.5. Interne leiding en verantwoordelijkheden binnen de geïntegreerde politiestructuur	82
13.5.1. <i>Motivering</i>	82
13.5.2. <i>De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de lokale politiechef</i>	82
13.5.3. <i>De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de federale politiechef</i>	83
13.5.4. <i>De noodzaak van een federale politiechef</i>	86
13.5.3. <i>De positie van de federale politiechef</i>	88
13.6. Het tussenniveau	90
13.6.1. <i>Waarom een tussenniveau?</i>	90
13.6.2. <i>Mogelijke tussenniveaus</i>	91
13.6.3. <i>Keuzecriteria</i>	92
13.7 Informatie en communicatie binnen de geïntegreerde politiestructuur	93
13.7.1 <i>Informatie</i>	93
13.7.2 <i>Communicatie</i>	94
14. Blauwdruk van de geïntegreerde politiestructuur	95
14.1. De overlegorganen	95
14.1.1. <i>Algemeen</i>	95
14.1.2. <i>Beleidsoverleg</i>	95
14.1.3. <i>Recherche-overleg ter operationalisering van het beleid</i>	96
14.1.4. <i>Dossiergebonden overleg</i>	97
14.2. De geïntegreerde politiestructuur	99

15. Financiering	102
15.1. De inbreng van het lokale en het federale niveau	102
15.2. De totale kost van de huidige politiestructuur	102
15.3. De bijkomende kosten voortvloeiend uit de integratie	103
16. Personeel	104
16.1. Het belang van een eengemaakt statuut	104
16.2. Het administratief statuut	104
16.3. Het geldelijk statuut	105
16.4. Het syndicaal statuut	105
17. Implementatieplan	105
17.1. Uitgangspunten	105
17.1.1. Een plan beperkt tot de krachtlijnen	105
17.1.2. Geen tussenstappen die tegen de integratie ingaan	106
17.2. Krachtlijnen van het stappenplan	108
17.3. Politieke beslissing	109
17.4. Inplaatsstelling van het federaal implementatieteam door de regering	109
17.5. Inplaatsstelling van een begeleidingscomité	111
17.6. Nieuwe wetgeving voorbereiden	111
17.7. Verder detailleren van de voorgestelde blauwdruk	111
17.8. Garanderen van de operationaliteit	112
17.9. Aanduiding leidinggevenden belast met de integratie	112
17.10. De geïntegreerde politiestructuur realiseren	113
17.10.1 Algemene aanpak per dienst	113
17.10.2 Federale diensten	113
17.10.3 Zonale en intermediaire diensten	113
17.10.4 Aanpassing beheersfuncties	113
17.11. Personeelsbegeleiding gedurende het ganse proces is essentieel	114
Deel V: Conclusies	115
Bijlagen	117